

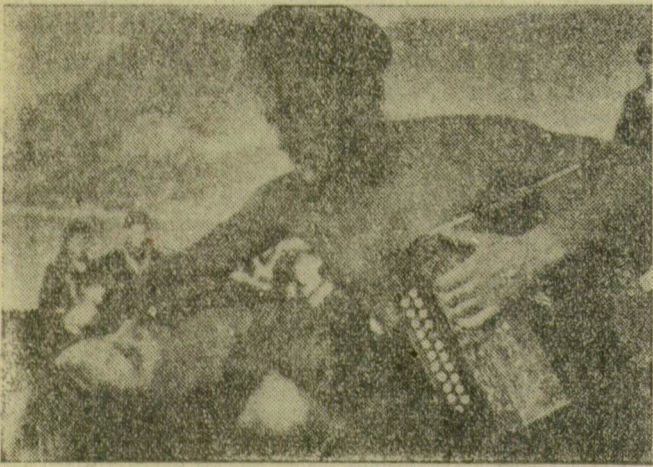
Optimista tragédia

Visnyevszkij drámája, az *Optimista tragédia* számtalan színpadot bejárt már. Eljutott Szegedre is, ahol kitűnő előadásnak zsúfolt ház tapsolt estéről estére. Látszatra mindez csökkenthetné a film iránti érdeklődést, de ettől mégsem kell tartani. Aki emlékszik a színházi bemutatóra, a dráma műfaji sajátosságára, felismeri az eredeti műben azt a kímálkozó adottságot, amely szinte kifejezetten predestinálja filmesítésre. Visnyevszkij nagy, széles keretű szabott forradalmi eposzának, lebontva a színpad kereteit, a cselekményt tehát vágyik a monumentálisabb keretre, melynek lehetőségét a film teremti meg. A forradalom, az új, nagy dráma, szélesebb medret követel magának, mint amit akár a legideálisabb színpad nyújt, mert hi-

rózok egy csoportja anarchista gyülekezetté válik. Ilyen minőségben nem szolgálhatna tovább a forradalom ügyét — ellenkezőleg: szembe kerülne annak igazi hivatásával. Egy asszony, egy komisszár jön közbük a bolsevikok igazával. Meg kell küzdenie szegényítéssel, nemének tulajdonított ki-sebbséggel, férjiszemtelenséggel, erőszakkal és torz eszmékkel. A magasabb emberséget kell elplántálnia az eldurvult lelkekben, s tudatosságá, meggyőződésé kell emelnie az ösztönösségre. Miközben asszony, nő is marad —; gyendég is, erős is. Nagy történelmi pillanatokban magasodik hozzá egy-egy a matrózok közül, ki szíve, ki értelme révén. S ez az asszony, mikor már döntő csatákat megnyert, mikor már véglegesen eldőlt a forradalom sorsa is, s rév felé

Új filmek

A szegedi mozikkban egyszerre két érdekfeszítő, nagy várakozással fogadott filmet forgatnak. Bár a közönség mindkettőnek változtatással találkozhatott. A *Honfoglalás* című kétrészes filmet eredeti bemutatónként tűzte műsorára a múlt évben a televízió — bizonyos értelemben mégis újdonság lesz, azoknak is, akik a képernyőn látták, minthogy a film élményével nem tud versenyezni a televízió. A *Honfoglalásról* a televíziós bemutató után már közöltünk bírálatot, ezúttal az *Optimista tragédiának*, Visnyevszkij drámájának filmváltozatát méltatjuk.

Jelenet a filmből

szen nem epizódfejező az *Optimista tragédia*, hanem szinte a forradalom emberi lényegének totális kifejezése. Így nem is egyszerű történelmi játék — hanem minden ízében modern dráma, melyben a forradalom úgy jelenik meg, mint tragédiában fogant lehetőség az ember számára. Ennek a lehetőségnek a megértése fel-emeli az embert, félreértése újabb tragédiák zsilipjét nyitja fel. Maga Visnyevszkij vallja: „A forradalomnak csak akkor van értelme, ha a humanizmus ügyét látjuk benne”.

A világorradalom korának emberét lelkesíteni tudja az a mély drámaiságban megvalósult pátosz, hiteles indulatosság, mely a film kockáiról árad. Művészi értékei mellett ezzel a tulajdonságával nyerte el az *Optimista tragédia* 1963-ban a rangos Cannes-i filmfesztiválon a legjobb forradalmi eposz díját.

A mondanivaló természetesen igen izgalmas, feszítő cselekménysorozatban jut kifejezésre. A forradalomnak komoly szolgálatot tett mat-

jutott személyes érzelmeivel is — meghal. A tragédia azonban fenséges: egybeesik a végső győzelemmel. A szétzillesztett matróznépség már a komisszár nélkül is a forradalmi hadsereg szervezett csapata, annak lobogója alatt marsol.

Ez a mű — mindkét változatában — csodálatos kifejezése annak, milyen erős szálak kötözik egymáshoz a legszemélyesebb emberi ügyeket, érzéseket és a legnagyobb történelmi eseményeket. Az ilyen történelemformáló eseményekben magával a világgal együtt változik az ember, a forradalom tempójával, s olyan er-

kölcsi régiókba jut fel, mint maga a forradalom.

A nagyszerű témát, az eredeti drámát a szerző felesége, Visnyevszkaja dolgozta filmre. Szamszonov rendező pedig a szovjet filmművészek élgárdájából verbuválta a művészeket. Az anarchista vezér bonyolult, elmentmondásos szerepében Borisz Andrejevvel találkozunk. A komisszár gazdagon árnyalt szerepét Margarita Vologynára osztották. Kétőjük nagy párbaját kitűnő epizodisták motiválják — mint: Szanajev (a Rekedt), Tyihonov (Alekszej), Szafonov (Behring) és Sztrizsenov (a foglyi tiszt). Ahány szereplő, annyi sors, annyi húr a történelem e korszakának hangszere. Ciniikus semmittevő, végletekben gondolkodó, és cselekvő, intellektuálisan elmékedő, gonosztevéből áldozattá váló, hibben rendíthetetlen egyéniségek gyűrűjé, formálják egymást. Kivetik maguk közül a megátalkodottakat, s akik együtt maradnak, emberségben és forradalmiságban hasonlatosak lesznek egymáshoz.

Kitűnő együttes rendezői, operatőri és színészi, valamint zeneszerzői munka avatja az *Optimista tragédiát* hatalmas emlékművé, nagy és hiteles emberi és történelmi freskóvá.

Zs. S. I.

A Máriássy házaspár „jubileumi” filmje

A Hunnia Filmstúdió műtermeiben befejezték a »Karambol« című film forgatását. Ez az alkotás a Máriás-

sy házaspár »jubileumi« filmje. Máriássy Juditnak ez volt a 10. forgatókönyve, Máriássy Félix rendezőnek pedig a 15. alkotása. (MTI)

A Szegedi Spartacus súlyemelő csapata (balról jobbra): Gercsó, Bogár, Szoboszlav, Czékus, Baumstark, Kiss és Szőke.

Nehézatletika a mérlegen

VAJON MIERT hívják a birkózást, a cselgáncsot, az ökölvívást és a súlyemelést együttvéve nehézatletikának? Nyilván azért, mert amint az elnevezésben is szerepel, ezek a sportok — nehezek. Elsősorban itt van a legnagyobb erőre szükség, s ezen kívül rátermettség és ügyesség is szükséges ahhoz, hogy valaki komoly eredményeket érjen el.

Szegeden mind a négy sportággal foglalkoznak. Évi összefoglalónkban megállapítható, hogy tavaly a szegedi nehézatletikák közül a birkózók érték el a legjobb eredményeket. Az SZVSE-ben közel százan versenyeztek. Futó Géza edző már hosszú évek óta kitűnő szervezőnek bizonyul, és legjobb versenyzői segítségével igen jóképesű gárdát kovacsolt össze. Birkózói közül néhányan országos viszonylatban is kiemelkedtek: Höhn József és Kovács Sándor bekerült az országos keretbe. Kovács Sándor most Budapesten alapozik. Höhn kézzérülése miatt kénytelen volt lemondani a válogatott edzé-

ifjúsági bajnokságokon mint-ha elkerülte volna a szerencse, mert ezeken a verseny-

Ipacs László (Sportiskola), a legeredményesebb szegedi cselgáncsversenyző

ken nem tudtak első helyet szerezni.

Cselgáncsozóink és súlyemelőink szerény körülmények között általában vidéki viszonylatban értek el néhány szép eredményt. A még csak 18 éves, cselgáncsozó Ipacs László az országos felnőtt vidéki bajnokság mellett országos ifjúsági bajnokságot is nyert, és ezzel sportágában a legeredményesebb szegedi versenyzőnek számít. A súlyemelők a vidéki csa-

patbajnokságon tüntek ki leginkább, ahol másodikak lettek. A cselgáncs-sporttal a SZEAC-nál és a Sportiskolában foglalkoztak, mind a két helyen Csaba Béla testnevelő tanár az edző. Súlyemelőszakosztálya Szegeden most már hosszabb idő óta csak a Spartacusnak van. Bozóki Mihály vezetésével ott is igen lelkes nevelőmunka folyik. Negyvenöt versenyzővel rendelkeznek, akik között sok a tehetséges fiatal.

VÉGÜL A MINDENNAPI sporttal legnehezebb sportról, az ökölvívásról. A nehézatletikában itt születtek a leggyengébb eredmények. Ezt a sportot Szegeden az eddiginél sokkal jobban keltené felkarolni az egyesületeknek, már csak azért is, mert a közönség mindig érdeklődik az ökölvívás iránt, de verseny kevés van. Utánpótlás még csak akad, azonban a fiatalok nagy része ebben a sportágban hamar visszavonul. Most arról érkeztek hírek, hogy több régi szegedi ökölvívó leszerel a katonaságtól, és a Dózsa igazolja őket. Ez nagyon helyes kezdeményezés. Elsősorban a Dózsa sportegyesületre hárul a feladat — az SZVSE mellett —, hogy minél jobb ökölvívó-gárdát szervezzen, és ebben a sportágban a holtponton végre meginduljon a felfelévelés.

SPORT

seken való részvételt, de egy hónap múlva előreláthatóan mindketten elutaznak majd Tatára, a következő edzési időszakra.

A SZAKOSZTÁLYBAN azzal fokozták a versenyzőket, hogy a versenyzőkről eredmény-statisztikát tartottak nyilván. A serdülők között a félnehézsúlyú Nagy András, az ifjúságiaknál a váltósúlyú Savanya Ferenc, míg a felnőtteknél a félnehézsúlyú Höhn József bizonyult legeredményesebbnek — az edzői munkastatisztika szerint.

El kell még mondani a vasutas-birkózókról, hogy Kovács Sándor egy országos, és két országos vidéki, Höhn József pedig egy országos vidéki bajnokságot nyert az év folyamán. A szegedieket az

Holnap kezdődik a teremkézilabda-bajnokság

Szegeden a Rókusi Tornacsarnokban holnap, szombaton kezdődik meg a téli teremkézilabda-bajnokság. Az első napi küzdelemben egy kivétellel mind szegedi csapatok szerepelnek. Délután fél 2-kor lesz a rajt a Textilipari Technikum—Vasútforgalmi Technikum fűmérközéssel, majd utána este 7 óráig tovább is jórészt diákok és másodosztályúak szerepelnek. Öt órakor kezdődik a Szegedi Építők—Szegedi VSE férfi elsőosztályú játéka. Este 7 órától 10-ig alapfokú és más sportágbeli csapatok lépnek majd a pá-

lyára. A szombati és a vasárnapi részletes műsort holnapi számunkban közöljük.

Kevés a jég Innsbruckban

A szokatlan innsbrucki időjárás nagy gondot és sok munkát jelent a 9. téli olimpia rendezőinek. Az olimpiai város felett — akárcsak a többi osztrák városban — hetek óta kristálytiszt az ég, az üdülők négerbarnára sülnek, havazásra azonban nincs kilátás... Az innsbrucki olimpiai-bajnokságok felelősei legújabb nyilatkozatukban biztosítják a közvéleményt, hogy ennek ellenére sem lehet akadálya a játékok lebonyolításának. Az elmúlt hetekben 22 ezer jégtablát vágtak ki egy közeli tóból, és ezekkel preparálták a bob- és szánkópályákat, amelyeket egyébként külön védenek a napsütéstől. Éjjelenként vízzel locsolják, hogy mindig friss jégréteg biztosítsa a megfelelő edzési lehetőségeket.

Vadász Ferenc:

A tizenharmadik tél

44. Ha az ablak sötét

Ó megértette a célzást. Láttá azt is, hogy a válasza nem tetszett Kaszáséknak. Mert annak az volt a lényege, hogy szó sem lehet ilyesmiről, sose cserélne el a gyárat ilyen állásért. Még akkor se, ha többet keresne. A villamos a Mexikói útról az Erzsébet királyné útra fordult. Vargháéknál — tegnap így állapodott meg Csabaival — fél nyolckor vastagon el lesz függönyözve az udvari lakás ablaka, „ha minden rendben van”. Ha az ablak világos, akkor nem mehet be. Nyolc-tíz perccel korábban érkezett, feltűnés, nézelődés nélkül ment tovább, nem nyitott be a házba. Ebben is megállapodtak előre. Addig megy, amíg eltelik negy-öt perc.

Újra a fülébe csengtek Kaszásné szavai: — Ha tudnám, hogy komolyan gondolja Ferenc... Az egyik percben Papp úr, a másikban Ferenc.

Katiról azt mondta, gyerek még, aztán egy kicsit később már azon töprengött, vajon ő komolyan gondolja-e? — De hát mit gondoljak komolyan? Egyáltalán, mit jelent komolyan gondolni?

Szereti Katit. Legszívesebben mindig vele lenne. Örül, ha megnézheti a kezét, ha gyengédén a tenyerébe foghatja kislányos állát, ha

két ujjával maga felé fordíthatja Kati arcát és belenézhet a szemébe. Komolyan gondolja-e?

Eppen azért hallgat, mert komolyan gondolja. Mert már olyan sokszor eszébe jutott: mi lesz a sorsa? Mi lesz a sorsuk? Ha ezt tudná... Ha csupán sejtene... Még sok bajt kell átvészelni — gondolta Feri. — Talán külön-külön, talán egészen együtt... Hogyan lenne jobb?

Ezt nem tudta még eldönteni...

Amikor megemlítette Kaszásné, hogy öt eleinte Ilonka érdekelte, Kati felugrott, elfordult. Látszott, erről már többször beszéltek otthon, ezt már valószínűleg neki is felhántorgatta az anyja...

Nem volt kellemes... Mit felelhetett? Mondta volna el, hogy mennyivel különb Kati a nővérénél, hogy ő mint vélekedik Ilonka életfelfogásáról, viselkedéséről?

Szerencsére erre nem volt szükség, mert éppen bejött Ilonka, és elvágta a beszélgetés fonálát. Feltűnően vidám volt, a ruházata pedig: mint egy idegené. Valahogy nem illett a lakásba, a társaságba. Más levegőt hozott magával, illatot, gyűrűt az ujján.

Az előtt nem volt gyűrűje, ő sose látott gyűrűt a kezén — ondulált hullámokat a hajában. Mintha az anyja is csak akkor vette volna észre a változást. Nézte őt, Ilonkát, aztán Katit és zavartság látszott az arcán...

Öt percnél lehetett Vargháék házatól. Viszszafordult. Most már csak arra tudott gondolni, hogy mi vár ott rá, mi lesz a dolga. Egy kicsit erősebben dobogott a szíve: az egész úgy elég izgalmasnak ígérkezett.

Pontos időben nyitott be a kapun. Balra, a szalmábaöltöztetett nyomos kút mögött, sűrű függöny fedte az alacsony ablakot. Csak keskeny fénysáv szűrődött ki, vékony vonalat festett a kút körüli jégvártyás tócsára.

(Folytatjuk.)

DÉL-MAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei és Szeged városi bizottságának lapja. Megjelenik hétfő kivételével mindennap.

Szerkesztő: a szerkesztő bizottság Főszerkesztő: dr. Lőkös Zoltán

Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10.

Telefon: 35-35, 30-63

Ejszakai telefon: 35-06

Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat

Felölös kiadó: Kovács László

Kiadóhivatal: Szeged, Klauzál tér 3.

Telefon: 35-00, 31-18. Beküldött kéziratot nem örvényez és nem adunk vissza. A lapot nyomja a Szegedi Nyomda Vállalat Szeged, Károly u. 9.

INDEX: 25 053

Terjesztik a Csongrád megyei postahivatalok. Előfizetési díj egy hónapra 12 Ft. Előfizethető bármely postahivatalnál és kézbesítőnél.